Civillieta Nr. C 28377215

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rēzeknē, 2016.gada 31.maijā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Jonikāns,

izskatīja rakstveida procesā civillietu akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk arī – atbildētāja) par parāda piedziņu iesniegusi akciju sabiedrība /Nosaukums A/ (turpmāk arī – prasītājs) norādot, ka 2010.gada 8.janvārī, veicot atbildētājas iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, puses noslēdza aizdevuma līgumu Nr.PTKR005101. Saskaņā ar līgumu, atbildētājas saistību pilnīgai izpildei pret prasītāju, prasītājs atbildētājai piešķīra aizdevumu 1 324,95 *euro* apmērā, par piešķirtā aizdevuma lietošanu noteica procentu likmi 24 procenti gadā, ar aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2016.gada 15.janvārim. Savukārt atbildētāja aizdevumu un procentus apņēmās atmaksāt līgumā noteiktajā kārtībā. Par maksājuma saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi atbildētāja uzņēmās pienākumu maksāt prasītājam līgumsodu 0,15 procentu apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu. Prasītājs norāda, ka atbildētāja saistību atmaksāt aizdevumu līgumā noteiktajā apjomā un termiņā izpildījusi tikai daļēji, nav nodrošinājusi, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņas kontā būtu pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai, kā rezultātā neatmaksātā aizdevuma pamatsumma sastāda 1 229,02 *euro*, aizdevuma procenti – 697,99 *euro* (par periodu no 2010.gada 15.decembra līdz 2013.gada 25.novembrim), likumiskie nokavējuma procenti – 135,60 *euro* (par periodu no 2013.gada 26.novembra līdz 2015.gada 15.septembrim). Tāpat arī prasītājs aprēķinājis līgumsodu 122,90 *euro* apmērā, aprobežojot to ar 10 procentiem no pamatparāda summas. Ņemot vērā, ka atbildētāja noteiktajā termiņā parādu nesamaksāja, nemaksāja procentus par aizdevuma lietošanu, prasītājs, izmantojot līgumā piešķirtās tiesības, ar 2013.gada 25.novembri vienpusēji atkāpās no līguma. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 23.pantu, 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 250.^{18}panta pirmo daļu, 406.^{6}panta trešo daļu prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas, par labu viņam, pamatparādu 1 229,02 *euro* apmērā, līgumiskos procentus 697,99 *euro* apmērā, līgumsodu 122,90 *euro* apmērā un likumiskos nokavējuma procentus 135,60 *euro* apmērā, kopā 2 185,51 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumus, nosakot tiesības saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Tiesas dokumenti pusēm piegādāti Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā. Tādējādi, atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pantam, pusēm ir paziņots par procesuālās darbības laiku un vietu, par viņiem nosūtīto dokumentu saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti (lietas 30.-41.lapa).

Civillieta, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}pantam, nerīkojot tiesas sēdi, nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā, jo ne prasītājs, ne atbildētāja lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nelūdza, tiesa lietu iztiesāt mutvārdu procesā par nepieciešamu neuzskata.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmajai daļai, pusēm izskaidrotas to civilprocesuālās tiesības, puses informētas par tiesas, kas izskatīs lietu, sastāvu, pusēm izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Noraidījumi tiesnesim nav pieteikti.

Pusēm savlaicīgi, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajai daļai, 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktam, paziņots datums – 2016.gada 31.maijs, kad sprieduma norakstu var saņemt tiesas kancelejā. Šis datums ir pilna sprieduma sastādīšanas datums (lietas 36.-38., 41.lapa).

Atbildētāja – /pers. B/, rakstveida paskaidrojumu par prasības pieteikumu nav iesniegusi, iebildumus pret prasību nav cēlusi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma.

Tiesa noskaidroja, ka 2010.gada 8.janvārī puses noslēgušas aizdevuma līgumu Nr.PTKR005101. Puses vienojušās, ka prasītājs piešķir atbildētājai aizdevumu 1 324,95 *euro* (931,18 latu) apmērā, atbildētājas saistību pret prasītāju pilnīgai izpildei, kas izriet no 2005.gada 11.novembra līguma Nr.VK05111165 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu un ar kredīta izsniegšanu saistīto izdevumu apmaksai. Kredīta atmaksas termiņš noteikts 2016.gada 15.janvāris. Puses noteikušas procentu likmi 24 procenti gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas, pieņemot, ka gadā ir 360 dienas un vadoties no faktiskā dienu skaita mēnesī. Noteikušas, ka procenti maksājami kopā ar pamatsummas maksājumu, atbilstoši maksājumu grafikam, kas ir līguma neatņemama sastāvdaļa. Maksājuma saistību neizpildes gadījumā, atbilstoši aizdevuma līguma 3.1.punktam, atbildētāja par katru saistības izpildes kavējuma dienu apņēmusies maksāt līgumsodu 0,15 procentu apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas (lietas 12., 13.lapa). Aizdevuma summa – 931,18 lati, dzēšot atbildētājas saistības pret prasītāju, kas izriet no 2005.gada 11.novembra līguma Nr.VK05111165 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, pārskaitīta 2010.gada 8.janvārī (lietas 14.lapa). Tiesa secina, ka līdzēji līgumu noslēguši atbilstoši Civillikuma 1533.pantam, jo starp līdzējiem notikusi pilnīga vienošanās par darījuma būtiskām sastāvdaļām ar nolūku savstarpēji saistīties.

Atbildētāja aizdevumu atmaksājusi daļēji, veikusi maksājumus 426,57 *euro* apmērā. Pēdējo maksājumu – 21,34 *euro* apmērā, atbildētāja veikusi 2012.gada 2.februārī. Atbildētājas saistības dzēstas līguma 1.2.punktā noteiktajā secībā: sākotnēji prasītājam pienākošās komisijas summas, tad

līgumsods, tad procenti, tad kredīta pamatsumma. Atbildētājas parādsaistības pret prasītāju sastāda – neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 1 229,02 *euro* apmērā un neatmaksātie līgumiskie procenti 697,99 *euro* apmērā (aprēķināti par laika periodu no 2011.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 25.novembrim) (lietas 17.-19.lapa).

Aizdevuma līgumā nolīgtā maksājumu ieskaitīšanas kārtība, nav pretrunā arī Civillikuma 1843.pantā noteiktajai maksājumu ieskaitīšanas kārtībai, jo uz šo tiesisko situāciju attiecināma Civillikuma 1843.panta norma, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim, jo līguma darbība izbeigta 2013.gada 25.novembrī. Saskaņā ar Civillikuma 3.pantu katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies.

Tiesa secina, ka atbildētāja nav ievērojusi Civillikuma 1943.panta prasības, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis, un 1946.panta prasības, ka procenti par aizdevumu atdodami, ja tie bijuši tieši norunāti. Tiesa secina, ka līgumiskie procenti sastāda 697,99 *euro* (aprēķināti par laika periodu no 2011.gada 15.janvāra līdz 2013.gada 25.novembrim), jo saskaņā ar aizdevuma līguma 1.3.punktu procentu likme par kredīta izmantošanu noteikta 24 procenti gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas (lietas 12., 17., 18.lapa).

2013.gada 12.novembrī prasītājs atbildētājai uz līgumā norādīto adresi nosūtījis paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu, ka prasītājs izmanto savas tiesības vienpusēji izbeigt aizdevuma līgumu un ar 2013.gada 25.novembri vienpusēji atkāpjas no aizdevuma līguma, un pieprasa 10 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas nodrošināt atbildētājas norēķinu kontā naudas summu 828,36 latu apmērā, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma, procenti un līgumsods, jo atbildētāja ilgstoši nepilda aizdevuma līguma noteikumus par aizdevuma un procentu atmaksu (lietas 15., 16.lapa).

Tiesa secina, ka prasītājs aizdevuma līgumu vienpusēji lauzis pamatoti, jo aizdevuma līguma noteikumu 2.3.2.punktā līdzēji vienojušies, ka prasītājs ir tiesīgs vienpusēji pirms termiņa izbeigt aizdevuma līgumu un pieprasīt no atbildētājas pirms termiņa (desmit dienu laikā no rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā naudas līdzekļus aizdevuma vai tā daļas, procentu maksājumiem vai līgumsoda samaksai, ja atbildētāja pārkāpj kādu no līguma noteikumiem (lietas 12.lapa). Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesiskā attiecība aizdevuma līgumā ir līdzēju brīvas gribas izpausmes rezultātā radīts noteikts tiesību un pienākumu apjoms, kas aizņēmējas sākotnējām tiesībām saņemt aizdevumu vēlāk rada atbilstošu pienākumu to atdot. Tiesiskā attiecība kā līdzēju pienākumu un tiesību kopums pastāv līdz saistībā noteikto tiesību un pienākumu pilnīgai izpildei, tostarp līdz procentu un, ja pielīgts, līgumsoda samaksai. Kreditors savu pienākumu pēc noslēgtās saistības pilnībā ir izpildījis ar aizdevuma izsniegšanas (pārskaitīšanas) brīdi, kas rada aizņēmējai pienākumu precīzi izpildīt vienošanos par aizdevuma dzēšanas maksājumu veikšanu līgumā noteiktajā laikā. Kreditora vienpusēja atkāpšanās no līguma, kuru tas jau ir izpildījis un pieprasījums visu aizdevumu atdot, ir iepriekš noteikto aizņēmējai labvēlīgo aizdevuma atmaksāšanas noteikumu anulēšana atbilstoši līgumam. Vienas puses atkāpšanās no līguma (līguma laušana) neatbrīvo līguma noteikumus neizpildījušo pusi no līgumsaistību izpildes, un nepārtrauc to tiesisko attiecību, kuras sakarā līgums noslēgts.

Tiesa uzskata, ka no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 1 229,02 *euro* apmērā un līgumiskie procenti 697,99 *euro* apmērā, jo atbildētāja nav pildījusi savas saistības, nav pienācīgi un savlaicīgi veikusi maksājumus. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Tādējādi, atbildētāja nav ievērojusi Civillikuma 1828.panta prasības, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

Atbildētāja ir pieļāvusi nokavējumu, t.i., prettiesīgi novilcinājusi saistības izpildīšanu, jo saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) līgumsods ir saistību tiesību institūts, un tas ir pamet ums ar civiltiesiska soda raksturu, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Par katru aizdevuma un procentu par aizdevuma izmantošanu samaksas kavējuma dienu atbildētāja uzņēmusies pienākumu maksāt prasītājam līgumsodu. Tiesa secina, ka līgumsods par maksājumu kavējumiem, kuru prasītājs samazinājis līdz 10 procentiem no pamatparāda summas, sastāda 122,90 *euro*, jo, saskaņā ar aizdevuma līguma 3.1.punktu līgumsods par maksājumu kavējumu noteikts 0,15 procenti no laikā nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu (lietas 12., 17., 18.lapa).

Līgumsodam ir zaudējumu atlīdzināšanas vai, kā konkrētajā gadījumā, sodīšanas funkcija. Līgumsods ir saistības pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta un kļuvis par atbildības izpausmi, jo pastiprinājums izrādījies nepietiekams, lai atturētu atbildētāju no saistības pārkāpuma. Līgumsoda kā saistības pastiprinājuma uzdevums ir ietekmēt atbildētājas gribu, iedarbojoties uz viņas mantiskajām interesēm.

Terminēta saistība izbeidzas, ja termiņa ietvaros nav noticis pārkāpums, kas izraisa līgumsoda maksāšanas vai citas sekas. Līgumā ir noteikts tā spēkā esamības termiņš, bet iepriekš ir noticis saistības pārkāpums un jau radusies tiesība prasīt līgumsodu. Atbildētāja uzņemtās saistības nav izpildījusi arī līdz lietas izskatīšanas brīdim.

Tiesa uzskata, ka no atbildētājas piedzenama ne tikai neatmaksātā aizdevuma pamatsumma, neatmaksātie līgumiskie procenti un līgumsods, bet arī likumiskie nokavējuma procenti 135,60 *euro* apmērā, jo atbildētāja ir pieļāvusi nokavējumu, t.i., prettiesīgi novilcinājusi saistības izpildīšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

Likumiskie procenti aprēķināti no pamatparāda summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.panta ceturto daļu procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tāpat arī likumiskos nokavējuma procentus no paša kapitāla prasītājam ir tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai). Likumiskie nokavējuma procenti aprēķināti sākot ar dienu pēc līguma izbeigšanas – ar 2013.gada 26.novembri, līdz prasības sastādīšanas dienai – 2015.gada 15.septembrim, un sastāda 135,60 *euro* (lietas 17., 18.lapa).

Tiesa secina, ka atbildētājas parādsaistības pret prasītāju sastāda – pamatparāds 1 229,02 *euro* apmērā, līgumiskie procenti 697,99 *euro* apmērā, līgumsods 122,90 *euro* apmērā un likumiskie nokavējuma procenti 135,60 *euro* apmērā, kopā 2 185,51 *euro*. Atbildētāja savas saistības nav pildījusi, pierādījumus, ka samaksa izdarīta, atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, nav piestādījusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b)apakšpunktu no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (lietas 9.-11.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 40.panta pirmo daļu no atbildētājas valsts ienākumos piespriežami ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš (lietas 2., 11.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu, daļā par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 191., 193., 195.pantu, tiesa

NOSPRIEDA

Akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 1 229,02 (viens tūkstotis divi simti divdesmit deviņi *euro* 2 centi) *euro* apmērā, līgumiskos procentus 697,99 (seši simti deviņdesmit septiņi *euro* 99 centi) *euro* apmērā, līgumsodu 122,90 (viens simts divdesmit divi *euro* 90 centi) *euro* apmērā un likumiskos nokavējuma procentus 135,60 (viens simts trīsdesmit pieci *euro* 60 centi) *euro* apmērā, kopā 2 185,51 (divi tūkstoši viens simts astoņdesmit pieci *euro* 51 cents) *euro*, kā arī samaksāto valsts nodevu 322,16 (trīs simti divdesmit divi *euro* 16 centi) *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 (četri *euro* 70 centi) *euro* apmērā, kopā 2 512,37 (divi tūkstoši pieci simti divpadsmit *euro* 37 centi) *euro*, nosakot tiesības saņemt likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Prasītājam piekrītošo naudas summu samaksa veicama akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, norādītajā kredītiestādes – akciju sabiedrības /Nosaukums A/, kontā Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus, kas nav samaksāti iepriekš, 1,27 (viens *euro* 27 centi) *euro* apmērā.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma, daļā par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 31.maija, apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis A.Jonikāns